

Projecte de Consolidació

Trobada Setmanal de Sarroca

ZER L'ERAL

Informe realitzat des de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida per la Dra Isabel del Arco Bravo i actualitzat per l'Equip Directiu de la ZER l'Eral.

Alcanó

Alfès

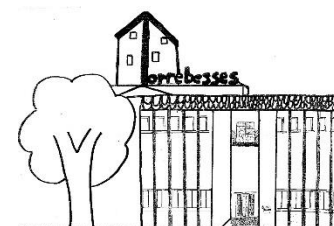

• LAROCA •
ESCOLASARROCALLEIDA

Sarroca

Sunyer

Torrebesses

INDEX

1.INTRODUCCIÓ	2
2. EL PROJECTE D'AUTONOMIA DE CENTRE: QUALITAT I COHESIÓ A LA ZER L'ERAL I EL PROJECTE D'INNOVACIÓ: Trobada setmanal de la ZER l'Eral.	4
2.1. CONTEXTUALITZACIÓ.	4
2.2. PRESENTACIÓ DEL PROJECTE. Dades i informació recollida	5
3. ANÀLISI: PUNTS FORTS I PUNTS A MILLORAR.	10
4. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS.	12
5. VALORACIONS DE L'ACTIVITAT.	14
6. REFERÈNCIES	15
7. ANNEX	17
7.1.PROJECTE DE CONSOLIDACIÓ	17
7.2. CURRÍCULUM ABREUJAT	22

1.INTRODUCCIÓ

L'escola rural del segle XXI està sotmesa a importants reptes.

Els actuals fenòmens derivats de la societat globalitzada, les noves i diverses corrents migratòries i, sobretot, la irrupció de les tecnologies de la informació i la comunicació, són factors claus que estan obligant a les escoles rurals a reconstruir la seva pròpia identitat.

En aquest sentit, la fita principal consisteix en adequar l'escola als nous temps, de forma que es conjugui, d'una banda, els principis pedagògics que la reafirmen en una educació lligada al context, a la natura i a la vegada com a element estructurador i dinamitzador de les petites comunitats rurals. D'altra banda, posicionar-se en el context global, potenciant l'alfabetització de l'alumnat en les eines tecnològiques i relacionals que es necessiten per a desenvolupar-se en la nostra societat, la qual ens planteja el repte de l'educació basada en el desenvolupament sostenible. Per aquest motiu, veiem ***la necessitat d'actualitzar la nostra ZER en l'àmbit de l'educació sostenible per tal de fer possible l'educació integral de la persona.***

En el present informe, ens situarem a la ZER L'Eral, formada per 5 escoles rurals dels municipis d'Alcanó, Alfés, Sarroca de Lleida, Sunyer i Torrebesses. Pel nombre d'escoles es pot considerar una ZER gran i a la vegada homogènia pel fet que les escoles tenen unes dimensions similars, amb dos grups cadascuna.

La zona aglutina una població de nivell socioeconòmic mitjà, on predomina el sector productiu agrícola. La immigració, en augment els darrers anys, s'ha anat integrant ràpidament gràcies, entre d'altres factors, a l'acollida d'aquest l'alumnat a l'escola. Tot i això, ens trobem en un moment de despoblament de la nostra zona rural; l'escola enriqueix, en aquest sentit, afavorint l'enaltiment del patrimoni dels nostres pobles.

Donada aquesta realitat i dins la nostra planificació educativa, ens plantegem *orientar-nos cap a una pedagogia transformadora i orientada a l'acció, que promogui l'aprenentatge autònom, la participació i la col·laboració, l'orientació a la resolució de problemes, la interdisciplinarietat, i l'enllaç entre l'aprenentatge formal i l'informal.*

A continuació presentem "L'informe Projecte de Consolidació: **Trobada setmanal de la ZER L'Eral, que s'emmarca dins del Projecte d'Autonomia de Centre: Qualitat i Cohesió de la ZER L'Eral.** En aquest, detallem una activitat que segueix aquesta línia fent especial incidència en els següents **ODS** (Objectius de Desenvolupament Sostenible):

- ODS 3: Salut i benestar.
- ODS 4: Educació de qualitat.
- ODS 5: Igualtat de gènere.
- ODS 15: Vida d'ecosistemes terrestres.

Aquest Projecte pretén ser una resposta clara a aquesta necessitat de l'escola rural d'adaptar-se a les noves exigències de l'educació dels nous temps. La ZER l'Eral ha destacat com a centre innovador i sovint ha participat en plans pilot ja sigui per iniciativa pròpia o com a resultat de la col·laboració a sol·licitud de l'Administració.

Les propostes pedagògiques, organitzatives i formatives del **Projecte** objecte d'estudi, neixen en un marc legal impulsor de l'autonomia escolar, reflectit en l'aprovació del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, que indubtablement deixa més marge d'actuació als centres per l'elaboració del seu propis projectes (DOGC núm. 5686-05/08/2010)

L'informe que aquí es presenta s'ha desenvolupat atenent a una metodologia de treball marcada per tres moments claus:

- **Anàlisi documental** del Projecte global i subprojectes que es deriven, així com de la web de la ZER l'Eral.
- **Visita a la ZER l'Eral** amb la idea de fer les observacions adients sobre l'experiència i reunir la màxima informació.
- **Entrevistes** amb l'equip directiu de la ZER, amb alguns docents, alcaldes i representants dels ajuntaments, famílies i alumnat.

D'aquesta manera s'ha obtingut la informació pertinent per obtenir una diagnosi clara del disseny i la implementació del Projecte segons uns àmbits/dimensions d'estudi que després es van prendre com a referència per tal de fer-ne l'anàlisi de les dades:

- Dimensió sociocomunitària.
- Dimensió didàctica-pedagògica.
- Dimensió organitzativa.
- Dimensió psicosocial.

Finalment, aquest informe presenta una anàlisi de les dades obtingudes remarcant els punts forts i les debilitats del Projecte objecte d'estudi i per a cada àmbit proposat.

L'informe acaba realitzant unes conclusions amb les recomanacions oportunes així com les valoracions des de la Comunitat Educativa.

2. EL PROJECTE D'AUTONOMIA DE CENTRE: QUALITAT I COHESIÓ A LA ZER L'ERAL I EL PROJECTE D'INNOVACIÓ: Trobada setmanal de la ZER l'Eral.

2.1. CONTEXTUALITZACIÓ.

Si fem una revisió de la bibliografia més recent podem trobar com autors com Solé Mata, J. (2001, 2003, 2007, 2008); Feu (2001, 2004, 2007) entre d'altres, **justifiquen l'existència de ZER's com la fi de l'aïllament tradicional de l'escola i del mestre rural i l'obertura, sense cap mena de dubte, cap a un treball en equip dels docents, la possibilitat de més recursos i millors serveis, l'aparició de mestres especialistes i de suport .**

Si més no, podem dir que **l'èxit clau de les ZER's ha estat el fer possible i viable un projecte educatiu entre diferents escoles que afavoreixi l'intercanvi, la socialització i la interacció entre l'alumnat de diferents escoles i de diferents pobles veïns.**

Les ZER's a Catalunya han suposat un salt qualitatiu en l'educació en el món rural. La fita important és el que aquesta forma d'organització no esdevingui un agrupament artificial i descontextualitzat, sinó tot al contrari, una organització viva, funcional i enfocada a superar els reptes de present i futur.

Soler Mata, J. (2001) descriu aquests reptes de futur de les ZER's partint de les tasques claus que han de tenir els mestres en aquest àmbit:

- Ha de ser un/a mestre/a actiu i activista: animador sociocultural.
- Que cerqui l'equilibri entre la professionalitat i el voluntariat.
- Amb esperit renovador i creatiu.
- Amb un clar compromís amb la comunitat escolar, amb esperit obert cap a la relació amb els veïns.
- Gestor del centre i a la vegada facilitador de l'aprenentatge a l'aula.

En el context rural el/la mestre/a s'ha de veure recolzat/da per l'activitat que poden fer els pares i mares i la resta de la Comunitat Educativa.

Una aposta clara per l'escola rural del s. XXI passa per una redefinició de les relacions amb el seu context immediat. Autors com Feu, Solé Mata, assenyalen la importància de

generar un teixit ferm promogut per la interrelació entre currículum i entorn, amb la participació compromesa dels diferents agents i actors de l'educació i compartint espais tant interiors com exteriors de l'escola

En definitiva, l'escola rural del s.XXI ha de potenciar un model educatiu comunitari que pugui arribar a considerar els espais i els temps més enllà de l'escola. L'escola rural es converteix en un punt de trobada, escola-comunitat, aula sense murs, matriu generadora de valors.

Aquesta nova escola rural s'ha de basar en els següents principis:

- L'educació és fruit d'un treball integrat que va més enllà de la mateixa escola.
- Coresponsabilitat i compromís entre els diferents actors i actrius.
- Construcció de l'educació superant les dinàmiques de fragmentació i segmentació que es podria donar en una ZER com a suma de parts.
- Treballar des de la cooperació i interdependència entre les diferents unitats que formen la ZER.
- Fomentar l'esperit de comunitat i vinculació al territori.
- Ja no és suficient establir vies de comunicació amb les famílies i amb l'entorn en general, les ZER's del s.XXI han d'acollir les expectatives de la comunitat, dialogar i donar oportunitats d'implicació en la formació.

2.2. PRESENTACIÓ DEL PROJECTE. Dades i informació recollida

Tot i que l'informe s'ha de referir bàsicament a l'activitat-Projecte de Consolidació "Trobada setmanal de la ZER" ens sembla important situar-lo dins del seu context definidor i referencial: el Projecte d'Autonomia definit per la ZER i que porta per títol: *Qualitat i Cohesió a la ZER l'Eral*.

El projecte d'Autonomia fou presentat a l'administració per bé que malgrat la valoració positiva del mateix va patir les conseqüències d'un mal moment econòmic i no fou activat, reconegut i subvencionat per l'administració. Malgrat això, les bases que allí s'estableixen marquen les vies d'actuació de la ZER.

El Projecte "Trobada setmanal de la ZER" en forma part important.

A l'Annex d'aquest document s'hi aporten documents de la pròpia ZER l'Eral i es dibuixa i defineix el projecte referit. Ens sembla rellevant tenir present aquest document a l'hora de fer un **anàlisi de la Trobada de la ZER**.

D'aquesta **documentació** que s'aporta a l'Annex se'n dedueixen diferents àmbits de treball que es mostren en aquest informe:

	ANÀLISI DOCUMENTAL
	DESCRIPCIÓ
Motivacions i marc de referència	<ul style="list-style-type: none"> ● Necessitat de cohesionar i reforçar la identitat pròpia de la ZER l'Eral ● El Projecte està integrat com un subProjecte del Projecte d'Autonomia de Centre. ● Definit com a Projecte de Consolidació. ● Objectius clarament establerts: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Afavorir la qualitat d'ensenyament dins l'àmbit cognitiu i de relació, incrementant les activitats d'intercanvi i treball comú</i> - <i>Augmentar la comunicació i cohesió de l'alumnat de la ZER incrementant les activitats d'intercanvi i treball comú en dos àmbits diferents.</i> ● Hi ha un històric que avala l'experiència: es va començar per Trobades esporàdiques de tots els integrants de la ZER, a més a més de la realització conjunta d'activitats de forma online. Més tard es va ampliar a una trobada setmanal de la ZER durant tres mesos, per passar a un cop setmanal, durant tot el curs escolar.
Dimensió sociocomunitària	<ul style="list-style-type: none"> ● Treball coordinat amb les famílies. ● Convivència entre tot l'alumnat de la ZER ● Consolidar les activitats presencials entre els docents incentivant la formació contínua conjunta ● Creació d'un Club Esportiu de la ZER: que permet promoure activitats subvencionades per a tota la comunitat escolar, sistematitzant activitats extraescolars.
Dimensió didàctica-pedagògica	<ul style="list-style-type: none"> ● Treball cooperatiu de l'equip de mestres de la ZER per organitzar horaris i activitats conjuntes. ● Programació d'activitats des de la cooperació de tota la ZER, consensuant criteris docents. ● Programació de les àrees de Llengua Estrangera (anglès), Ed. Física (esport d'equip) i Música (dansa, cant), Cultura Digital i Experimentació (Programa de Ciències del Departament d'Ensenyament) amb Grup Gran, cercant activitats que

	<p>complementin la formació de l'alumnat més enllà de la seva pròpia escola i on el grup sigui un referent important.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Coordinació entre les activitats desenvolupades en la trobada setmanal en cada àrea i les activitats educatives desenvolupades durant la setmana en cada centre. ● Atenció individualitzada en conjugació amb l'atenció educativa en gran grup. ● Programació d'activitats extraescolars per tota la comunitat educativa: famílies, alumnat, exalumnes: la ZER com a punt de trobada. ● Desenvolupa entorns de comunicació on-line per tal de poder mantenir la interacció del grup d'iguals des de cada escola durant la resta de la setmana. ● Ampliació de l'espai d'integració i d'atenció socioeducativa dels nous nens/des.
<p>Dimensió organitzativa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Flexibilitat organitzativa i es cerca una major eficiència en la distribució horària dels docents especialistes. S'estableixen dues tipologies de Trobades ● Trobades presencials un matí a la setmana de l'alumnat de CM i CS de tota la ZER a l'Escola de Sarroca (la seu de la ZER). ● Les Trobades presencials es desenvolupen des del primer moment amb el desplaçament de l'alumnat a l'Escola La Roca (Sarroca de Lleida) a partir de les 9 del matí del dilluns. A les 10h comença l'activitat lectiva amb sessions de 3/4h fins a les 12,30h. ● Els/les mestres estan organitzats de manera que hi ha un parell de mestres acompanyants pels desplaçaments, són dues mestres itinerants. Les mateixes que impartiran les diferents matèries durant les Trobades. ● Les Trobades presencials conjuntes s'organitzen a nivell temporal de dues formes: <ul style="list-style-type: none"> - Periòdicament: per desenvolupar les àrees de Llengua Estrangera (anglès), Ed. Física (esport d'equip) i Música (dansa, cant), Cultura Digital i Experimentació (Programa de Ciències del Departament d'Ensenyament) - Esporàdicament: Sessions Informatives i Formatives (conferències, formació d'agents externs). ● Trobades virtuals: esporàdicament.
<p>Dimensió psicossocial</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Objectiu clau: cercar la cohesió de la ZER i la seva reafirmació en la seva pròpia identitat ● Generar i consolidar lligams entre l'alumnat abans de fer el pas a l'etapa educativa de l'ESO

Es completa l'**anàlisi de documentació** amb el que es presenta a la web de la ZER l'Eral:
<https://agora.xtec.cat/zereral/documents-definidors-de-la-zer/>

I on podem destacar:

- És al bloc de la ZER l'Eral on es fa referència explícita al Projecte de Consolidació d'Autonomia de la ZER l'Eral.
- A la memòria del curs 2007-2008 s'explica la creació de l'espai virtual per tal de fer realitat les Trobades virtuals que anuncia el Projecte objecte d'estudi.
- Al bloc de la ZER es publiquen per donar a conèixer les activitats que es fan a les Trobades de cada dilluns, també per conèixer el que fa l'Associació Esportiva, però principalment és un mitjà d'interacció on-line amb tota la comunitat educativa de la ZER.

Durant el procés de recollida d'informació, es van realitzar **visites a la ZER durant algunes de les Trobades presencials**.

Fruit d'aquestes visites es va observar:

Equip directiu:

- Vetlla i fa el seguiment i suport de la trobada i aprofita per aconseguir una millora en la flexibilitat organitzativa.

Mestres especialistes:

- Tenen degudament integrades i programades les diferents activitats que es realitzen durant la trobada.
- Les activitats que es desenvolupen a la trobada presencial tenen continuïtat amb les que es desenvolupaven a cada escola durant la setmana.

Mestres tutors/es:

- Durant la trobada es dediquen a donar classes a la resta de nens/es d'Ed Infantil i CI a les respectives escoles.
- S'aprofita per desenvolupar tasques de coordinació.

Alumnat:

- Tenen totalment integrada la trobada dels cicles Mitjà i Superior de les escoles de la ZER a l'Escola La Roca de Sarroca de Lleida.

- Nivell alt relacional entre tot l'alumnat de la ZER.
- El grup classe de treball adquireix dimensions pròpies d'una escola ordinària i es fa possible la realització d'activitats que requereixen un grup més gran.

De les **entrevistes** amb l'equip de direcció i alguns docents així com amb l'alumnat i famílies es van poder extreure les següents conclusions.

- Alt nivell d'implicació i compromís de l'equip de direcció de la ZER l'Eral així com de tot l'equip docent.
- Les Trobades s'han convertit en una activitat integrada i acceptada de forma majoritària per tota la Comunitat Educativa
- Recolzament manifest dels membres del Consell Escolar de ZER en la cerca de finançament per atendre a les despeses de les Trobades.
- S'evidencia per part de l'equip de direcció i de l'equip docent la demanda d'un reconeixement institucional de la tasca desenvolupada amb les Trobades i les bones pràctiques d'aquesta iniciativa.
- Alt nivell de satisfacció per part de la Comunitat Educativa vers la iniciativa desenvolupada amb les Trobades setmanals, tant de famílies, alumnat i mestres en general.
- Les famílies en fan una valoració molt positiva sobretot per la millora curricular, per l'ampliació del cercles de relació dels nens/es i per l'amplitud de la mirada que comporta el sortir del seu poble.
- Major coneixement de tots els veïns i veïnes: l'escola com a element de connexió social Inter generacional.

3. ANÀLISI: PUNTS FORTS I PUNTS A MILLORAR.

La ZER L'Eral és un model d'escola rural basada en principis clars de coordinació i treball en equip. Aquest esperit amara tot el Projecte aquí analitzat.

Indubtablement, que davant el repte de futur de l'escola rural, la ZER L'Eral persegueix un model formatiu en equilibri entre totes les seves parts i el seu conjunt, entre el territori i cadascun dels pobles que integren l'agrupació, convertint-se en una agrupació funcional i eficient.

Amb aquest esperit s'està desenvolupant el Projecte objecte d'estudi i des d'aquí es fa necessari analitzar els punts forts i punts a millorar per tal d'arribar a un equilibri i projecció de futur:

	PUNTS FORTS	PUNTS A MILLORAR
Dimensió sociocomunitària	<ul style="list-style-type: none"> ● S'ha potenciat la consciència de pertinença a la ZER com a conjunt d'escoles interrelacionades i no com a suma artificial de centres. ● S'han superat els possibles dèficits endèmics relacionals de forma exclusiva entre l'alumnat de la mateixa escola. Han aparegut noves relacions entre els nens/es de les diferents escoles de la ZER. ● Establiment de vincles relacionals pensant en el pas a la secundària. ● Millora de les relacions entre els veïns/es dels diferents pobles integrants de la ZER. D'aquesta manera es poden arribar a superar rivalitats històriques sense fonaments. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Cercar una major projecció del Projecte, més enllà de l'entorn de referència. Així es pot constituir com a model de bones pràctiques. ● Consolidar el vincle amb l'administració pel reconeixement del projecte d'Autonomia "Qualitat i cohesió a la ZER L'Eral" per completar i implementar una cultura de consciència d'una Zona Rural despoblada però molt rica en persones que estimen el seu poble i el territori. Un treball en la mateixa línia del projecte analitzat.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Millora en la implementació de noves estratègies didàctiques i en el desenvolupament curricular de matèries com: àmbit de les llengües: llengua estrangera, àmbit de l'educació física i àmbit 	

<p>Dimensió didàctica-pedagògica</p>	<p>d'educació artística (música, dansa), àmbit de coneixement del medi social i natural. Possibilitat d'implementar metodologies basades en el treball en equip i treball cooperatiu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Eficiència dels recursos i materials, així com la possibilitat de generar serveis d'ús col·lectiu com el laboratori d'idiomes, racons, espais d'aprenentatge, etc. ● Organització de l'horari contemplant aquesta trobada setmanal conjunta que permet la realització d'activitats transversals: conferències, activitats populars, tallers d'hàbits saludables etc. Activitats que habitualment requereixen per a la seva realització d'una dimensió del grup una mica més nombrosa. ● Impuls de la Cultura Digital com a eina d'aprenentatge. Les Trobades online en ocasions ajuden a mantenir una relació més estreta amb altres companys/es de la ZER. 	
<p>Dimensió organitzativa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Major eficiència en la tasca dels/les mestres itinerants de la ZER. ● Millora en l'organització horària dels/les mestres itinerants. D'aquesta forma es dona compliment a la disposició addicional quinzena, punt 10 del Decret 102/2010 de 3 d'agost d'Autonomia de Centres Educatius on s'estableix que la direcció de la ZER <i>ha d'aplicar criteris d'eficiència en la gestió de l'ús de recursos i ha de vetllar, en la confecció dels horaris, per minimitzar els desplaçaments entre escoles.</i> Els mestres itinerants estaran en la mateixa jornada treballant amb 	<ul style="list-style-type: none"> ● Necessitat d'un finançament per tal de cobrir les despeses dels desplaçaments dels/les nens/es a la Trobada setmanal. ● Cal establir i consolidar un reconeixement a la tasca realitzada des de la mateixa Administració Educativa ● Millora d'espais i recursos per portar a terme les activitats de la trobada: espais d'aprenentatge, recursos esportius...

	<p>tots els/les nens/es de la ZER en els diferents cicles.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● La proposta no implica increment de la plantilla docent sinó una reorganització eficient del capital humà. 	
Dimensió psicosocial	<ul style="list-style-type: none"> ● Possibilita la interacció entre l'alumnat de la mateixa edat generant vincles de pertinença a la ZER i consolidant la seva pròpia identitat de cara a la incorporació a l'institut. ● Equilibri entre l'arrelament dels nens/es al seu context i al seu poble amb la possibilitat de compartir experiències amb un nombre més gran de nens/es. ● Consolidació de la pròpia identitat. ● Reforç dels vincles desenvolupats durant les Trobades amb la comunicació on-line. 	

4. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS.

Després de realitzar l'estudi i anàlisi es va poder arribar a les següents **conclusions**:

- Tant el Projecte de Consolidació "Trobada Setmanal de la ZER" com el Projecte d'Autonomia de Centre: Qualitat i Cohesió a la ZER l'Eral mostraven una evidència clara d'eficiència del compromís i la participació de la Comunitat Educativa per aconseguir nivells de qualitat en els processos de formació de l'alumnat.
- S'afavoria una pedagogia activa centrada en la participació de l'alumnat en el contacte directe amb el seu entorn i en el treball de col·laboració de l'equip docent.
- El Projecte va ajudar a consolidar la identitat de la pròpia ZER i l'esperit de pertinença de tota la Comunitat Educativa. Curiosament també ha generat un efecte de reducció dels possibles conflictes entre veïns i pobles.
- Es va generar un vincle de pertinença entre l'alumnat de la ZER, sobretot quan parlàvem del CS per la seva pròxima incorporació a la nova etapa educativa de l'ESO.

- La proposta de les Trobades setmanals va ajudar a redefinir horaris i poder dur a terme, el currículum, amb unes activitats més d'acord amb les característiques de cada nivell i atenent la diversitat dins el grup.
D'aquesta forma es va treballar per oferir les mateixes oportunitats formatives a l'alumnat de la ZER que les que podrien tenir l'alumnat d'escoles de grans grups.
- A més a més, el poder disposar a l'horari de les Trobades setmanals va facilitar el poder generar activitats transversals per a tota la ZER, això és una mostra més d'eficiència en la utilització i gestió dels recursos.

Recomanacions:

- Hi ha un interès per part dels actors i actrius que desenvolupen el Projecte que des de l'Administració Educativa hi hagi un reconeixement de la tasca desenvolupada. Donada la seva transcendència i la repercussió en la qualitat educativa, així com en un increment de la cohesió de la ZER, es recomana que des de l'Administració Educativa es facin els tràmits per fer un reconeixement d'aquest Projecte com a Projecte de Consolidació i en el marc del Projecte d'Autonomia de centre.
- Un dels punts més sensibles a l'hora de consolidar l'experiència en el temps ha estat el finançament. Revisades les bones pràctiques de l'experiència i l'impacte que té sobre la comunitat rural dels diferents pobles de la zona, és recomanable incentivar pressupostàriament aquesta iniciativa. Es veu la necessitat que des de la mateixa ZER s'articuli un mecanisme de finançament que passi per signar un conveni amb els Ajuntaments dels cinc pobles i un altre amb el Departament d'Educació. Entenem que la ZER ha demostrat un esforç per aconseguir finançament durant tota aquesta última dècada. I en aquest sentit l'Administració Educativa ha de recolzar la proposta. El reconeixement del projecte d'Autonomia global i el seu finançament podria ser la via per subvencionar, reconèixer i implementar la resta del projecte.

L'escola en general i l'escola rural en particular està necessitada de models de bones pràctiques docents i d'organització acadèmica.

La ZER l'Eral ha dissenyat i implementat una forma de treball que amb les Trobades Setmanals pretén assegurar la cohesió de les diferents escoles, la integració funcional de tota la Comunitat Educativa tot vetllant per una cultura i consciència de ZER, però a la vegada respectant la realitat de cada escola i cada poble.

A més, el seu equip docent interessat per la millora de la qualitat de la seva activitat formativa, no solament realitza un seguiment i avaluació dels resultats de les Trobades (segons les dades publicades a la Memòria any rere any) sinó que amb aquest informe es vol realitzar una avaluació externa que complementi els informes interns.

Per finalitzar, s'ha d'apuntar que els darrers Informes d'Avaluació Externa de Centre, realitzats per la mateixa administració educativa, confirmen els resultats que ja s'apunten en el present informe.

El paper indiscutible d'aquesta ZER per contribuir a la cohesió i al desenvolupament social de la comunitat és una realitat i això fa més inqüestionable la necessitat de presentar la seva tasca com a model educatiu.

5. VALORACIONS DE L'ACTIVITAT.

- Les Trobades Setmanals realitzades a la ZER des de ja fa una desena de cursos de forma sistemàtica esdevenen una veritable innovació en el nostre entorn rural i la realitat dels micropobles del Segrià. La possibilitat de dibuixar projectes d'Autonomia diferenciats obre una porta a la recerca de solucions imaginatives que millorin encara més la qualitat educativa de les Zones Rurals.
- El nivell de satisfacció envers les activitats realitzades per part de tota la Comunitat Educativa és molt alt. Això queda palès en les opinions de les famílies, ajuntaments, docents i alumnat principalment.
- El nivell d'implicació i compromís de l'equip de direcció de la ZER l'Eral així com de tot l'equip docent és alt.
- L'actual Consell Escolar de la ZER ha manifestat l'acceptació d'aquest projecte de consolidació amb tota la seva totalitat. Veuen i consideren de vital importància la proposta de trobada per afavorir la convivència, aprenentatge i en definitiva la promoció i enriquiment del territori amb una escola implicada i que vol atendre les necessitats educatives dels seus fills/es.

...volem felicitar tota la Comunitat Educativa de la ZER l'Eral, i encoratjar-la a continuar en la línia general del centre que tan bons resultats ha donat a nivell de satisfacció de les persones, convivència i cohesió social..

Esperem que aquest informe sigui útil a la comunitat de manera que faciliti la reflexió sobre l'acció educativa i contribueixi a l'elaboració de projectes que promoguin la seva millora.

Comunitat Educativa de la ZER l'Eral

Sarroca de Lleida, 1 de juny de 2021

6. REFERÈNCIES

BOIX, R. (2003): "Escuela rural y territorio: entre la desruralización y la cultura local". Revista Digital eRural, Educación, cultura y desarrollo rural. Julio 2003, ISSN 0717-9898 . <http://educación.upa.cl/revistaerural/erural.htm>

BOIX , R., FEU, J., SOLER, J. (2001) "Perspectives i reptes de l'escola rural a la Catalunya del segle XXI". A : Repensar la Pedagogia, Avui. Societat Catalana de Pedagogia. Eumo Editorial

DOGC: Decret 102/2010 de 3 d'agost d'Autonomia de Centres Educatius

FEU,J; SOLER, J. . (2002) "Més enllà de l'escola rural: cap a un model integral i integrador de l'educació en el territori". A: Temps d'Educació, n. 26.

FEU I, J (2004). "La escuela rural en España: apuntes sobre las potencialidades pedagógicas, relacionales y humanas de la misma". Revista Digital Erural.

FEU, J. (2007). "Poble educador: un Projecte educatiu necessari per al reequilibri social, educatiu i cultural del país". De Prop. Revista de Política Educativa Local, núm. 21. Monográfico "Educació i petits municipis". Barcelona: Diputació de Barcelona.

LLEVOT, N; GARRETA, J (ED.) (2008): Escuela rural y sociedad. Edicions de la Universitat de Lleida. Lleida

SOLER MATA, J. (2001). "El Secretariat d'Escola Rural de Catalunya. Passat, present i futur de la renovació pedagògica a l'escola rural". Temes de Renovació Pedagògica, núm. 21, diciembre, p. 15-19.

SOLER MATA, J (2006): "L'escola rural a Catalunya, avui" En GUIX , elements d'acció educativa. n.322, pàg. 9-12. Febrer 2006. IRIF-Barcelona

SOLER MATA, J. (2007) : "Por las escuelas rurales de Europa. Las aportaciones de Félix Martí Alpera y Concepción Sainz-Amor". En: VV.AA. . Relaciones internacionales en la historia de la educación. Junta para Ampliación de Estudios e Investigaciones Científicas (1907-2007), tomo II. Cáceres: Sociedad Española de Historia de la Educación/Universidad de Extremadura, p. 355-368.

ROMERO A. (2007). "Globalitzacions, localitzacions, globalitzacions o l'heterogeneïtat dels actuals processos de canvi". Àmbits de Política i Societat. Revista del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya, núm. 36, primavera, p. 73-78. Barcelona: Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya.

SOLER MATA , J. (2007). "L'escola rural a Catalunya: balanç del segle XX". Àmbits de Política i Societat. Revista del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya, núm. 36, primavera, p. 50-60. Barcelona: Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya.

SUBIRATS, M. (1983). L'escola rural a Catalunya. Barcelona: Rosa Sensat/ Ed 62.

7. ANNEX

7.1.PROJECTE DE CONSOLIDACIÓ

PROJECTE DE CONSOLIDACIÓ - PROJECTE D'AUTONOMIA DE C. ZER L'ERAL (Alcanó, Alfés, Sarroca de Lleida, Sunyer i Torrebesses)
Centre: ZER l'Eral Codi: 25008108

Persones responsables del Projecte:

Sílvia Escolà Escrivà 43730966P Directora ZER

Marta Riera Oliva 43739360F Cap d'Estudis ZER

Montserrat Rodríguez Florensa 43713835N Secretària ZER

Títol: QUALITAT I COHESIÓ a la ZER l'Eral.

Síntesi del Projecte:

- Afavorir la qualitat d'ensenyament dins l'àmbit cognitiu i de relació, incrementant les activitats d'intercanvi i treball comú.
- Augmentar la comunicació i cohesió dels alumnes de la ZER incrementant les activitats d'intercanvi i treball comú en dos àmbits diferents:

Trobades presencials un matí a la setmana dels alumnes de CM i CS per millorar l'eficiència de l'aprenentatge :

Reunir l'alumnat de CM i CS de primària de tota la ZER, un dia a la setmana, a la seu de la ZER, a l'Escola La Roca de Sarroca per tal de treballar de forma conjunta les matèries que poden millorar qualitativament de forma clara treballades en grups més grans i homogenis.

De forma PERIÒDICA:

- Anglès - Educació Física – Esport d'equip - Música: dansa i cant coral
- Cultura digital: Sessions específiques i treball transversal.
- Coneixement del medi natural i social: Lligam amb el programa de formació i dotació de ciències del Departament.

De forma ESPORÀDICA:

- Sessions informatives de diferents temes fetes per personal extern.
- Tallers de lectura. Animació lectora.

Trobades virtuals: foment del treball comú a través de la web

Foment de les activitats:

- . Animació lectora virtual o bé dinàmiques per treballar alguns continguts de manera motivadora
- . Bloc de la ZER
- . Espais comuns (sortides – intercanvis)

Descripció del Projecte: Qualitat i Cohesió a la ZER l'Eral

Motivació:

Necessitat de definir-nos com un centre amb una personalitat comuna superant la dispersió pròpia d'una ZER amb 5 pobles.

Els 5 pobles que formen la ZER tenen característiques semblants pel que fa al nombre d'unitats i a les característiques geoeconòmiques de cada poble.

L'estabilitat del claustre ha facilitat entendre i afavorir la millora de la COHESIÓ i de la QUALITAT d'ensenyament que proposem.

Antecedents – Experiències i valoracions prèvies:

Des que es va associar com a ZER s'ha fomentat la realització d'activitats comunes tant presencials com virtuals.

Es van intensificar aquestes activitats amb una trobada setmanal, durant 3 mesos, per treballar de forma conjunta les danses que el Projecte experimental d'anglès que desprenien. Al mateix temps es va promoure una activitat esportiva conjunta i equilibrada per cicles. (CM-CS)

La valoració fou tant positiva que es va decidir ampliar les Trobades a un cop setmanal durant tot el curs assignant a la trobada un pes curricular (Educació Física, Anglès i Música).

La valoració de l'activitat duta a terme any rere any va ser del tot positiva. Es va creure que era una bona fórmula per millorar la qualitat de l'ensenyament/aprenentatge de matèries com l'Educació Física, l'anglès i la Música, difícils d'impartir quan els grups són tan minoritaris i heterogenis. Sempre intentant mantenir l'estima i arrelament a cada poble. Tothom ho valora molt bé, tant mestres, alumnes i famílies.

Va ser una trobada tan valuosa com inesperada: l'activitat sistematitzada va crear lligams permanents entre l'alumnat de les diferents escoles. La cohesió i la integració van ser molt afavorides.

D'altra banda, desplaçar l'alumnat al llarg de tot el curs tenia un cost de 5.000 euros, molt difícils de finançar.

Vinculació a la realitat del centre.

Tota la Comunitat Educativa desitjava i segueix desitjant continuar-la. Només necessitem l'ajut econòmic perquè les persones, l'organització, els espais i les idees ja les tenim definides.

Som conscients que la senzillesa de la proposta i la seva eficiència són model pròxim per a d'altres ZER's similars a la nostra. Actualment el pressupost necessari per dur a terme la Trobada és de 6000 euros.

Perspectives de futur i ampliacions.

Arran de les activitats que s'han anat treballant a la Trobada de l'alumnat i en les propostes recollides en el Projecte Educatiu de ZER (PEZ)- actualment en procés de renovació – hem ampliat les perspectives endegant negociacions amb Ajuntaments, Consell Comarcal i Departament d'Educació. També volem promoure activitats extraescolars (pares, mares, alumnes, ex-alumnes) subvencionades pel Consell Esportiu i promogudes per les AFA's de les diferents escoles.

Volem potencia intercanvis amb escoles de la resta d'Espanya dins les propostes de Programa de Inmersión Lingüística del MEC, que té una duració d'una setmana en període escolar.

El claustre estem engrescats i la plantilla que any rere any va renovant part de la plantilla acostuma a estar molt obert i participatiu en tot el que es proposa a nivell de ZER.

Volem consolidar el que fem i ens fa falta un suport sistemàtic de l'Administració que valori i doni continuïtat al que fem.

Definició i concreció de la proposta

Objectius

1. Millorar la qualitat de l'aprenentatge i dels resultats de l'alumnat de la ZER.
2. Dinamitzar la relació entre l'alumnat de la ZER i afavorir-ne la seva inclusió.
3. Augmentar la cohesió i comunicació de la ZER com a comunitat educativa.

Competències:

A banda de treballar les competències pròpies de les àrees curriculars treballades per cicles a la trobada destacaríem la millora de:

- Competències específiques: competència social
Augment i millora de l'àmbit de la convivència. Creació de lligams, grups (augment de la cohesió) entre els alumnes de les cinc escoles.
- Competències Transversals: comunicatives i metodològiques: Millora del tractament de la informació i de les competències digitals.

Estratègies

Pla d'eficiència de l'aprenentatge :

Reunir l'alumnat de CM i CS de primària de tota la ZER un matí a la setmana a la seu de la ZER a l'Escola de Sarroca per tal de treballar de forma conjunta les matèries que poden millorar de qualitat de forma clara, treballades en grups més grans i homogenis:

- o Anglès – Audiovisual – laboratori d'idiomes - . Contingut curricular
- o Educació Física – Esports d'equip. Contingut curricular
- o Música: dansa i cant. Contingut curricular
- o Cultura Digital. Aprenentatges específics. Treball transversal.
- o Coneixement del medi natural i social: Lligam amb el programa de formació i dotació de ciències naturals del Departament.

ESPORÀDICAMENT:

- Sessions informatives de diferents temes fetes per persones externes que ofereixen un contingut educatiu complementari al que treballem a les escoles de la ZER.

- Tallers de lectura fets per escriptors, conferències, tallers i presentacions a tot l'alumnat de la ZER de CM i CS alhora...

Millores que pot significar l'agrupament per cicles:

- o Oferir una explicació i activitats més ajustada al seu nivell.
- o Possibilitat de realitzar activitats on cal un grup més nombrós per portar-les a terme.
- o Aproximar-nos als avantatges propis de l'escola més gran sense perdre els avantatges de l'atenció més personalitzada.
- o Augmentar la cohesió i cooperació entre l'alumnat.
- o Augmentar la cohesió i coordinació entre els mestres, augmentant la unificació de criteris pedagògics.

Pla de cohesió docent:

- Unificació de criteris organitzatius.
- Educació inclusiva: La trobada ofereix a l'alumnat un punt entremig del grup classe de l'institut i el petit grup de **l'escola Petita, Pública i de Poble**.
- Ampliació del marc d'integració de l'alumnat nouvingut.

Entorns de comunicació:

- Animació Lectora: Activitat per compartir creacions literàries o bé exposicions orals sobre lectures fetes. També es pot aprofitar per fer recomanacions de llibres. Cada curs es trien 3 lectures (en diferents llengües)
- Nodes de la ZER i de les respectives escoles.
- Nodes de la ZER: Inclou seccions de:
 - Coordinacions: Primària – Infantil – E. Física – Trobada a Sarroca
 - Espai de la Documentació Comuna de la ZER.
 - Exposició d'activitats, tallers, festes, sortides.
- Sortides culturals: espais comuns treballats com unitats interdisciplinàries i a partir del projecte interdisciplinari escollit a cada curs escolar.
- Trobades de fi de curs: Espai extraordinari de convivència i trobada de tot l'alumnat, Comunitat Educativa sencera, on es presenta un treball interdisciplinari a través de diferents activitats lúdico-festives que donen per finalitzat el curs i s'acomiada l'alumnat de 6è tot fent un petit acte d'orles.

Temporització:

La nostra màxima és consolidar aquest Projecte i que es perllongui en els anys fins que la valoració del mateix deixi de ser positiva, favorable i/o possible.

Es va iniciar el Projecte amb molt d'esforç i recursos cercats a diferents institucions i les famílies.

És la definició d'un Projecte d'Autonomia.

Definim aquest Projecte de Consolidació -inclòs dins el Projecte d'autonomia- amb l'esperança de trobar el suport que ens ajudi a mantenir-lo curs rere curs.

La nostra intenció és continuar creixent, a partir d'aquesta consolidació, en les línies definides en el Pla d'Autonomia i que implementin encara més els trets de millora de qualitat i creació de cohesió.

Concrecions

L'alumnat participant a la trobada són els de CM i CS de tota la ZER. Es desplacen a Sarroca a partir de les 9 hores del matí. Un autocar recull poble per poble l'alumnat i dos mestres acompanyants. A les 10 hores comença la primera sessió de treball. Es fan tres sessions de ¾ hora i un pati per esmorzar. A les 12:30 hores tornen a les seves escoles. De les matèries donades (Educació Física, Anglès i Música) l'alumnat tenen dues hores. Una es dona de forma conjunta a Sarroca i l'altra a cadascun dels pobles.

Cada mestre/a itinerant podent concentrar una de les hores a cada escola en un sol dia li permet estar disponible per atendre altres necessitats educatives com l'educació inclusiva i atenció a la diversitat.

Instal·lacions

Les Trobades d'alumnes un dia a la setmana –punt bàsic de la proposta– es duen a terme a l'Escola de Sarroca, centre seu de la ZER.

Aquesta escola compta amb els espais necessaris per acollir les activitats de tot l'alumnat de la ZER, cosa que possibilita el Projecte.

Aquest centre, com a seu de la ZER, serà receptor de l'equipament que sol·licitem.

Avaluació del Projecte

El treball de l'alumnat té dues vessants a avaluar: l'aspecte curricular que es fa amb avaluació continuada, alguna prova escrita i rúbriques que ajuden a l'avaluació i autoavaluació de l'alumnat. I per altra banda, s'avalua l'actitud i aspectes més emocionals i vivencials de la trobada.

També comptem amb una enquesta que valora el grau de satisfacció de l'activitat per part de tota la Comunitat Educativa: mestres, alumnat i famílies. Tenint en compte aquest aspectes:

- Criteris pedagògics: tipus d'activitats...
- Criteris organitzatius: horaris...
- Criteris de gestió: pressupost.

PRESSUPOST:

Hi ha dos aspectes a tenir en compte:

- **Transport** de l'alumnat: **6.000 euros anuals**

- Recursos materials: **Millora de les instal·lacions del centre** receptor de les Trobades:
 - o Laboratori d'idiomes.
 - o Material tecnològic i digital.
 - o Instruments musicals.

IMPLICACIÓ DEL CLAUSTRE I CONSELL ESCOLAR:

Tant el Claustre com el Consell Escolar estan compromesos en el Projecte que proposem. Sense la seva aprovació i valoració positiva no fóra possible una proposta d'aquestes característiques. Tots els/les mestres de la ZER estan implicats/des en el Projecte.

Sílvia Escolà Escribà
Directora ZER l'Eral

Sarroca de Lleida, 22 de juny de 2021

7.2. CURRÍCULUM ABREUJAT

Isabel del Arco Bravo

Premi extraordinari de doctorat en Psicopedagogia per la Universitat de Lleida.

Llicenciada en Filosofia i Cc de l'Educació per la UNED i Diplomada en Professorat d'EGB amb l'especialitat de Ciències per l'Escola Universitària del professorat d'EGB de Lleida.

La meva activitat professional s'ha desenvolupat preferentment en els diferents nivells i etapes educatives del sistema públic d'ensenyament com a funcionària del cos del professorat. Així, he treballat com a **mestra en Ed Infantil, Ed primària, Ed Secundària i en actualment desenvolupo la meva tasca professional com a Professora Titular d'Universitat (TU)** en el Departament de Pedagogia de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida i dins l'Àrea de Coneixement de Didàctica i Organització Escolar

Professora Titular d'Universitat (TC) Universitat de Lleida De l'05/12/2002 fins a l'actualitat

Vaig exercir com Vicerectora de Docència (2005-2011), liderant la convergència a l'EEES de la Universitat de Lleida (UdL)

El 2009 vaig constituir l'equip EDO-UdL (Equip de Desenvolupament Organitzacional Universitat de Lleida. [Http://www.edo.udl.cat/](http://www.edo.udl.cat/)). EDO-UdL és un subgrup d'EDO que està reconegut com a grup de recerca consolidat (Resolució de el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació) el 18 d'octubre de 2005, reconeixement que renovar-se en la convocatòria de l'any 2009 (SGR2009-397), de 2014 (SGR2014-176) i que actualment manté a partir de la resolució de setembre de 2018 (2017SGR-00318) (<http://edo.uab.cat/>)

En els anys de recorregut de EDO-UdL i com IP de la mateixa, he potenciat quatre línies de recerca bàsiques: 1.Innovación Educativa, 2.Formació docent, 3.Liderazgo, Direcció i Gestió i darrerament la línia de 4. Organitzacions Saludables. Tenint com a referència aquestes línies

d'investigació he participat i dirigit 32 projectes d'investigació competitius. Això ha generat una producció científica de més de 43 articles en revistes, la publicació de 27 llibres i capítols de llibre i la participació en congressos nacionals i internacionals com a conferenciant.

He impulsat la creació de la Càtedra de Desenvolupament d'Organitzacions i Territoris Saludables, <https://catedradots.com/>, acord 98/2017 de 19 de juliol de Consell de Govern de la UdL. Aquesta càtedra que dirigeixo compta amb el finançament de Vicepresidència de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Lleida. Des de la càtedra participo en projectes competitius com RETSASO que és un projecte INTERREG-POCTEFA, sent la IP de l'soci UdL

També, i a nivell europeu, participo a Innova Microsolar (2016): <http://www.innova-microsolar.eu/> i en Hybuild (2013): <http://www.hybuild.eu/>, on realitzo aportacions des de la dimensió pedagògica i educativa per impulsar organitzacions i territoris sostenibles i saludables.

No és la primera vegada que col·laboro amb col·legues d'enginyeria, també ho vaig fer en el projecte 2009MQD-0070 (e-Portafoli de l'benestar) de DIEU de la Generalitat de Catalunya que va merèixer el guardó de el Premi Jaume Vicens Vives a l'Excel·lència en la Docència universitària per part de la Generalitat de Catalunya al 2010

Com IP d'EDO-UdL, no he deixat de banda la innovació en docència i m'he especialitzat en el nou model Flipper classroom i en una adequada integració de les TICs a la docència.

La preocupació per la innovació educativa i una docència de qualitat m'ha fet mereixedora en tres ocasions de el Premi Jaume Vicens Vives a la qualitat docent universitària que atorga el govern de la Generalitat de Catalunya: en la modalitat individual (2011) i col·lectiva (2013) i (2020).

Lleida, 22 de juny de 2021